

הרחבת הסכמי אברהם לא תפצה על הסכם גרוע עם איראן

31.05.2026 | וינברג מ' דוד written by

לפתע, נשיא ארה"ב דונלד טראמפ מדבר מחדש בהתלהבות על הסכמי שלום בין ישראל למדינות ערביות ומוסלמיות. ביום רביעי הוא רמז כי ייתכן שלא יחתום על הסכם לסיום המלחמה עם איראן אם שותפותיה הערביות של אמריקה באזור לא תסכמנה להכיר בישראל. טראמפ מנה את סעודיה, קטאר ופקיסטן בין המדינות שאמורות להצטרף להסכמי אברהם [1] ההסכמים שב-2020 כוננו יחסים דיפלומטיים בין ישראל, איחוד האמירויות ובחריין, ושאליהן הצטרפו לאחר מכן מרוקו, סודאן וקזחסטן. "אני חושב שהן חייבות לנו את זה", אמר טראמפ. "אני לא בטוח שאנחנו צריכים לעשות את העסקה (עם איראן) אם הן לא תחתומנה (על הסכמי אברהם)".

אני בהחלט בעד צירוף שותפות נוספות להסכמי אברהם, אך טראמפ טועה אם הוא סבור שהתקדמות כזו יכולה לפצות על עסקה גרועה עם איראן; עסקה שעלולה להשאיר בידי איראן חלק גדול מהאורניום המועשר שלה וממתקני ייצור הגרעין והטילים שלה, שתעניק לה עשרות מיליארדי דולרים של הקלות בעיצומים, ותותיר אותה דה פקטו בשליטה על מצר הורמוז.

לא, התחממות ביחסי אינדונזיה עם ישראל או חיוך פקיסטני וסעודי לעבר ישראל אינם יכולים לפצות על עסקה גרועה עם איראן. מטעמים דיפלומטיים כאלה, בתיווך אמריקני, לא יהוו שום פרס ניחומים. לא מנהיגי ישראל ולא המנהיגים הערביים באזור יתרפקו על לחיצות ידיים במדשאות הבית הלבן. איש לא יראה בכך סיום מספק או מהותי למערכה הצבאית האמריקנית לשיתוק איראן.

טראמפ חייב לרסק את איראן באופן מכריע יותר, נקודה. רק לאחר מכן ניתן יהיה לראות בהסכמי אברהם נוספים תוספת מבורכת ומשובחת למצב במזרח התיכון.

שלושה שיקולים אסטרטגיים מרכזיים עומדים בבסיס הערכתי:

1

אין דבר חשוב יותר מבלימת מסע ההגמוניה של איראן להשתלטות על המזרח התיכון, להטלת אימה על המערב ובעלות בריתו באזור, ולהשמדת ישראל. מבצעי "זעם אפי" ו"שאגת הארי", וכן מבצע "עם כלביא" נגד איראן ב-2025, עשו כבר דרך משמעותית בכיוון הזה.

אך המלאכה טרם הושלמה. לאמריקה (ולישראל) יש היכולת להכות את איראן בעוצמה רבה בהרבה, וגם קריסת משטר האייתוללות הקיצוני בטהרן נמצאת בהישג יד. המצור הצבאי והכלכלי על איראן יעיל ביותר, ותקיפות נוספות נגד מוקדי האנרגיה וביטחון הפנים שלה עלולות לדחוף את המשטר אל מעבר לתהום.

לטרמפ אסור לסגת כעת, ובוודאי לא לנסות למכור לנו הסכם JCPOA סימן 2 § גרסה מחוממת וממורקת קלות של הסכם הגרעין הרקוב של הנשיא אובמה עם איראן מ-2015 § עם דובדבן זעיר של הסכמי אברהם מלמעלה.

2

רצינותם של הסכמי אברהם: ההסכמים היו ועודם אבן היסוד של מזרח תיכון חדש; הבסיס המרגש והמבטיח ביותר לשלום ערבי-ישראלי וליציבות אזורית, ולשיקום אידיאולוגי פנימי של העולם הערבי לעבר מודרניות, מתינות וסובלנות.

במילים אחרות, ההסכמים משמעותיים ובעלי משקל רב מדי, אמיצים ובעלי השלכות מרחיקות לכת מדי, מכדי להתייחס אליהם כאל פירורים; כאל זיגוג דליל שנועד לטשטש תבוסה במפרץ הערבי. אי אפשר להלבין את הישרדותם והתחזקותם של האייתוללות באמצעות הצהרות דיפלומטיות שמבטיחות רק הפשרה אוורירית של העוינות כלפי ישראל.

שוב: תנו לנו ניצחון אמיתי על איראן, ואז תנו לנו שותפויות משמעותיות במסגרת הסכמי אברהם. טשטוש של כל אחד מהשניים יהיה טעות חמורה.

3

ממשל טראמפ, על אף עמידתו האמיצה והתקיפה מול איראן, לוקה בעיוורון בנוגע למשחק הכפול ולנעיצת הסכין בגב מצד סעודיה וטורקיה (וגם פקיסטן). שתי המדינות הללו חיבלו במאמץ המלחמתי האמריקני והישראלי, ואף אחת מהן אינה קרובה להסדרים משודרגים עם ישראל § ואינה ראויה להם.

מוחמד בן סלמאן (MBS) הסעודי סירב לאפשר לחיל האוויר האמריקני לתקוף את איראן משטח סעודיה, ולא תרם את חיל האוויר הגדול שלו § המצויד בידי ארה"ב § למאמץ המלחמתי, בניגוד לעמיתו האמיץ, מוחמד בן זאיד מאיחוד האמירויות. בן סלמאן גם לא באמת תמך במאמצים האמריקניים לסלק את חמאס מעזה ואת חיזבאללה מלבנון.

רג'יפ טאיפ ארדואן, שליטה הדיקטטורי של טורקיה, תמך באיראן ולא בארה"ב לאורך כל המלחמה בדרכים רבות, תוך שהוא ממשיך לתמוך בחמאס ולחתור תחת הניסיונות האמריקניים להוציא את סוריה מן המחנה האסלאמיסטי הרדיקלי.

שלום בין ישראל לסעודיה? כן, זו הייתה מטרת-העל של עשיית השלום האזורית מאז ראשית הסכמי אברהם, אך כעת היא נראית לא רק רחוקה אלא גם בלתי ראויה. בשלב הזה, הסעודים זקוקים לישראל יותר מכפי שישראל זקוקה לסעודים, והממלכה כפוית הטובה במפרץ אינה ראויה למחוות ישראליות.

ירושלים אינה צריכה לשלם שום מחיר מגוחך עבור התקרבות לריאד, בוודאי לא להיכנע

לדרישה הסעודית השערורייתית למדינה פלסטינית כתנאי לשגרירות בתל אביב שתאויש בידי נציג של בן סלמאן, בוודאי לא אחרי טבח שמחת תורה והאדישות הסעודית מול חמאס ואיראן.

לסיכום, טראמפ אינו צריך להתייחס להסכמי אברהם כאל סוכריה שנועדה לכסות על כניעה לאייתוללה מוג'תבא חמינאי ולמשמרות המהפכה. יש להכות עכשיו כדי למוטט את איראן. את הזיגוג המתוק אפשר לשמור למנה אחרונה, אחר כך.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 31 במאי 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.